

בריתי יצחק

קונטרס

חומר איסור תקרובת ע"ז

השכר והעונש הנאמרים
בענין הנאה מתקרובת עבודה זרה

נכתב בעה"ת ע"י
הרה"ג החפץ בעילום שמו שליט"א
והובא לדפוס ע"י מכון בריתי יצחק
מנחם אב ה'תש"פ

מפתח

הקדמה	ג
איסור הנאה מתקרובת ע"ז מן התורה	ג
הברכה על המצווה	ד
חומר איסור עבודה זרה	ד
האם חומרה זו היא דווקא בעובד ע"ז, או גם באביזריה	ה
הברכות למאבד עבודה זרה	ו
איילו נהנו ישראל מתקרובת ע"ז לא היו ניצלים בימי אחשורוש	ז
המבער ע"ז עובד את ה', ותפילתו מתקבלת	ז
איבוד תקרובת ע"ז מביא רחמים לעולם	ז
בית שיש בו תקרובת ע"ז - אין השראת השכינה בבית	ח
הרוצה לעבוד את ה', יבער גם משמשי ע"ז שמוותרים מדינא	ח
מה גרם ל'אחר' דהיינו אלישע בן אבויה לצאת לתרבות רעה?	ח
יהודי לא מסוגל ליהנות מתקרובת ע"ז, אא"כ הוא "פקר כולו האי"	ט
בארץ ישראל יש חיוב מיוחד של מצוות ביעור עבודה זרה	ט
כרוז גדולי ישראל	
כרוז הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א	
בשם הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל	
שפאות מהודו הם תקרובת ע"ז	ט
מעשה מהגאון ר' אהרן לייב שמינמן זצ"ל	י
עדות מפי כומרים שהשער של הטמפלים בהודו הם תקרובת עבודה זרה	יא
העולה מן הדברים	
מי שמבער עבודה זרה	
מי שיש לו תקרובת עבודה זרה בביתו	יב

ע"ע בנושא תקרובת עבודה זרה בספר "פאת קדמה" (נמלא נאולר הסכמה), ובספר "הישכם אוהבים" (נמלא נאמר יופי יהודי yofi-yehudi.net) ובקונטרס בריתי יצחק בענין תקרובת עבודה זרה בפאות מהודו.

החיבור הזה לא נכנס כלל בנושא חיוב כיסוי ראש אשה המבואר באה"ע (סי' לא סעי' ג וסי' קטו סעי' ד) ובמ"ב (סי' עה סעי' טו). רק שיש להזכיר שלכל הדעות מותרת אשה לחבוש פאה בביתה. פאות 100% סינטטי יש לשלוח למעבדה של בדיקת שעטנז לבדוק שלא יהא תערובת שער טבעי.

קונטרס חומר איסור תקרובת ע"ז

השכר והעונש הנאמרים בענין הנאה מתקרובת ע"ז

איסור הנאה מתקרובת ע"ז מן התורה

כתב הרמב"ם (פרק ז' מהלכות עבודה זרה הלכה ג'): "עבודה זרה ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה. שנאמר 'ולא תביא תועבה אל ביתך', וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שתים, אחת משום 'ולא תביא', ואחת משום 'ולא ידבק בידך מאומה מן החרס' עכ"ל.

ובאמת כבר דבר זה מפורש במדרש רבה, שבהנאה מתקרובת עבודה זרה עוברים על שני איסורים הללו^א. הרי שהנאה מתקרובת עבודה זרה כרוך בשני איסורי דאורייתא^ב.

ויש חיוב מדאורייתא לבער ולאבד תקרובת עבודה זרה^ג.

הקדמה

מאחר שנתברר בבירור גמור שכל הפאות הנכריות שנעשים משער טבעי, הם אסורים בהנאה מדין תקרובת עבודה זרה, למעט אם יש השגחה משעת גזירה (ע"י נקוי פלמ קדמה, וכן ע"י הספר המשוב "השעס אהיטס אט ה" שפירס הכל כשמלה). ושמענו בשורה טובה שבהרבה מבתי ישראל אכן החלו לדקדק בדבר, וביערו הרע מקרבם, וקדשו שם שמים בפרהסיא במצות ביעור עבודה זרה, ואשריהם ואשרי חלקם.

ובאנו בשורות אלו לחזק את ידם, וללקט מדברי חז"ל בגודל המצווה של איבוד תקרובת ע"ז, וחומרת איסור ההנאה ממנה, וכמו כן לעודד את אלו שעדיין מתמהמהים במעשה הביעור [על אף שכבר נוהגים איסור הנאה בדב] ולהראותם את גודל נחיצות הענין, ושיהיו מצווה לא משהינן.

מן התורה עכ"ל, ומשמע לכאורה שתקרובת ע"ז לא נאסר אלא מהפסוק הזה. מכל מקום בפירושו לדברים (ו, טו) כתב הרמב"ם: "והזהיר עוד ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרס כמהו לאסור בהנאה כל עניני ע"ז, היא ומשמשיה ותקרובת שלה והנויין עכ"ל. הרי שהרמב"ן כן הכניס את תקרובת עבודה זרה ליולא תביא תועבה. וצריך לומר על אף שאין עיקר האיסור של תקרובת נלמד מהפסוק הזה, ולכן הנהנה מתקרובת ע"ז אינו לוקה משום "לא ידבק" ו"לא תביא תועבה", מכל מקום תקרובת ע"ז נכלל בגדר חפצה של תועבה, ונכלל בכל הדינים הללו, ולכן תופס את דמיו, ודו"ק היטב. ובוה נמצא שגם לדעת הרמב"ן אסור להכניס תקרובת ע"ז לתוך הבית משום איסור לא תביא, כיון שגם להרמב"ן תקרובת נכלל בפסוק הזה. וע"ע בכל זה בספר דינא דחיי (לנעל נכספ אגזולא, ל"ט מה), והארכנו בכל זה במקום אחר.

ב. וע"י בקונטרס פאת קדמה (עמ' ט') כמה וכמה הוכחות שתקרובת ע"ז אסור מדאורייתא לכל הדעות.

ג. זה פשוט שתקרובת ע"ז חייב ביעור, חדא משום שנאמר בו (נימוס קג) הכלל "כתותי מיכתת שיעורא" שכל ענינו הוא שדבר שחייב ביעור נחשב שאין לה שיעור כאילו נתבער דמי, וע"י תוסי' סוטה (פג: ד"ה לאו) שלמדו שהוא סוג של כל העומד לשרוף כשרוף דמי, רק שהוא לכוי"ע. וכן מפורש ברש"י (ע"ז סד. ד"ה ינקו), הרמב"ן (ע"ז סד.), הרשב"א (נימוס קג) שיש דין איבוד בתקרובת. וכן דעת הרמב"ם, וזה לשונו (פל' ע"ז פ"ה ה"ז): "כיצד מאבד עבודה זרה ושאר דברים האסורים בגללה כגון משמשיה ותקרובת שלה שוחק וזורה לרוח או שורף ומטיל לים המלח" עכ"ל, ומפורש שיש דין איבוד גם בתקרובת. וכן יש ללמוד מדברי הרמב"ם במורה הנבוכים (ח"ג לו) שיש מצוות איבוד בתקרובת ע"ז, וזה לשונו: "לזאת היא הסבה בעצמה באסור הנאת צפוי נעבד ותקרובת עבודה זרה וכליה... ומפני זה עשתה התורה חזוקים להסיר הדעת ההוא... והזהיר להשמר לקחת דבר ממנה ולהנות בה.... יאבד הדבר ההוא כל הממון ההוא ויכלהו, והוא אמרו ולא תביא תועבה אל ביתך וגו'" עכ"ל, ומבואר שיש דין איבוד בתקרובת. ואמנם בפ"ה ה"א כתב הרמב"ם "מצות עשה היא לאבד עבודת כוכבים ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה"

א. מפורש בשמות רבה (פרשה נא פרשה טו) בזה"ל: "לא זה בלבד אסור אלא כל דבר שהוא של עבודה זרה אסור להתרפאות בו, שאם יאמרו לו לאדם טול ממה שמקטירין לעבודה זרה או טול מן האשרה ועשה מהן קמיע והתרפא אל תטול, שכן כתיב (דניס יג) ולא ידבק בידך מאומה מן החרס זו עבודה זרה, ואומר (דניס יז) ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרס כמוהו" עכ"ל, הרי מה שמקטירין לע"ז עוברים בשני לאוים אלו, ומה שמקטירין לע"ז הוי תקרובת עבודה זרה. ובאמת יש להוכיח מעצם דברי חז"ל שעוברים בשני לאוים הללו בתקרובת ע"ז. על הלאו של 'ולא ידבק בידך מאומה מן החרס', מפורש בירושלמי (ע"ז פ"ק ה' הל' יב, מוצא גס בחוס' זכמים עב. ד"ה אלא, ונר"ש ע"ג ג, ז) שהטעם שאמרו במשנה שיש נסך ועורות לבובין אוסרין בכל שהוא, הוא משום: "ישן נסך וע"ז ועורות לבובין על שם 'ולא ידבק בידך מאומה מן החרס'". והכוונה ש"מאומה" מבואר אפילו כל שהוא (כיוצא בו מפורש נמשע ספ"ג. שמו"מ משמע כל שהוא, אכל שם מיי"י נמשע, ואילו כלן מפורש גס בתקונת). וידוע שעורות לבובין וישן נסך אינם אלא דוגמאות של תקרובת ע"ז, והרי מפורש שתקרובת ע"ז נכלל בפסוק זה של 'ולא ידבק בידך מאומה מן החרס'. ועל 'ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרס כמוהו', הנה מיוהיית חרס כמוהו למדו חז"ל (קידושין נא). "כל שאתה מהיית הימנה הרי הוא כמוהו", כלומר שעבודה זרה תופסת את דמיו. וגם שביעית דרשו שם מדכתיב (ויקרא כה יב) "ויובל היא קודש תהיה לכם", מה קודש תופס את דמיו, אף שביעית תופסת דמיה". ובהמשך איתא ששביעית וע"ז הוי שני כתובים הבאין כאחד עיי"ש, והיינו שיש מקור מהכלל של שני כתובים הבאין כאחד ששאר איסורי תורה אינם תופסים את דמיהם, ורק בעבודה זרה ושביעית בלבד תופסים את דמיהם. ואף על פי כן, בע"ז (פג) הופרש הגמרא שהסיבה שהעושה שכר בין נסך שכרו אסור משום "... הואיל ותופס את דמיו כעבודה זרה" עיי"ש. הרי שגם יין נסך תופס את דמיו (ואי אפשר לומר שהוא רק מדרבנן, דאס כן למה אגמ' מקשה על זה מעלה ושניעית, ה"א אינו אלא תקנה, עיי"ש דו"ק). ועל כרחף שגם יין נסך ותקרובת ע"ז נכללים בפסוק של "ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרס כמוהו".

ואף שלדעת הרמב"ן (השגות לפס"מ ל"ט קלד, וכן נפיושו לשמוס לד טו) תקרובת ע"ז נלמד מהפסוק (שמות לד טו): "פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחיו", וכתב הרמב"ן (שם) "ואני אומר על דעת רבותינו שזו אזהרה באוכל תקרובת ע"ז, שהם אמרו שאסור הוא

הברכה על המצווה

כתב המהרש"א (חידושי אגדות ברכות 10) שמברכין על איבוד עבודה זרה בארץ ישראל, כמו שמברכין על כל המצוות, "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לעקור עבודה זרה מארצינו". ודברי המהרש"א מובאים בתוס' רעק"א על משניות (ברכות ט, ב), והגהות רעק"א על שו"ע (או"ח סי' רנד), וכן בכף החיים שם (פ"ק ו). וכן נהג מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בשנת תשס"ד כששרף פאה של ספק תקרובת עבודה זרה, מרן שליט"א בירך כני"ל בלי שם ומלכות.

חומר איסור עבודה זרה

המצוה החמורה ביותר מכל מצוות האמורות בתורה הינו איסור עבודה זרה. חז"ל אמרו בכמה מקומות (מדיס כה, קידושין מה, שיעור כט, חולין ה, ספרי נמדבר טו כג): "תניא: חמורה עבודה זרה, שכל הכופר בה כאילו מודה בתורה כולה."

היינו שמי שכופר בעבודה זרה נחשב כאילו מודה בכל התורה.

כמו כן מצינו גם להיפוך שכל מי שעובד ע"ז נחשב כאילו **עבר על כל התורה**.

כדאיתא במסכת הוריות (ב): "וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה, איוז היא מצוה שהיא שקולה ככל המצוות? הוי אומר: זו עבודה זרה" עכ"ל.

נמצא שמי שעובד ע"ז נחשב כאילו לא עשה שום מצווה בחייו.

וכמו כן למדו דבר זה ממקום אחר: כתיב (שמות כג, יג): **וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִקְרְרוּ לֹא יִשְׁמַע עַל-פִּיךָ:**

ופירוש רש"י שם: "דבר אחר ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו, ללמדך ששקולה עבודה זרה כנגד כל המצוות כולן, והנזהר בה כשומר את כולן" עכ"ל.

וכן הרחיב הרמב"ם בחומר האיסור (הל' ע"ז ג, ד), וזה לשונו: "מצוות עבודה זרה כנגד המצוות כולן היא, שנאמר: 'וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות' וגו' ומפי השמועה למדו שבעבודה זרה הכתוב מדבר, הא למדת שכל המודה בעבודה זרה כופר בכל התורה כולה ובכל הנביאים ובכל מה שנצטוו הנביאים מאדם ועד סוף העולם שנאמר: 'מן היום אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם', וכל הכופר בעבודת כוכבים מודה בכל התורה כולה ובכל הנביאים ובכל מה שנצטוו הנביאים מאדם ועד סוף העולם, והוא עיקר כל המצוות כולן."

מצינו גם חומר בע"ז יותר משאר המצוות, כמו לענין אם אחד רק חושב שהוא יעבוד ע"ז, הקב"ה מענש אותו על המחשבה בלבד, כדאיתא בקידושין (מ): "מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, שנאמר: און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה'... ואלא הא דכתיב: למען תפוש את [בית] ישראל בלבם! אמר רב אחא בר יעקב: ההוא בעבודת זרה הוא דכתיב, דאמר מר: חמורה עבודת זרה, שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה." עכ"ל.

וכתב הרמב"ם (מורה הנבוכים ג, לו) לברר טעם כל האיסורים [כישוף, גילוח, כלאים, וערלה כו'] שטעם האיסור הוא משום שמץ בע"ז: "שמע דברי, אחרי שכוונת התורה כולה וקטבה אשר עליו תסוב הוא הסרת ע"ז ומחות זכרה... וכונת התורה כולה הפך האמונה ההיא כמו שהתבאר מכל דברי התורה, לזאת היא הסבה בעצמה באסור הנאת צפוי נעבד ותקרובת עבודה זרה וכליה" עכ"ל.

ועוד כתב במורה נבוכים (ב, לו, והוצא דבריו נמצא ע"פ שמות כ, א): "דע שאתה כשתסתכל בכל התורה ובכל ספרי הנביאים, לא תמצא לשון חרון אף, ולא לשון כעס, ולא לשון

אומרים שאחר ששכן פלוני בזה הבית או קנה זאת הבהמה או זה הכלי העשיר והוסיף ממונו וכי היו מבורכים לו, וכן היה אפשר שיקרה לאיש אחד שתצליח סחורתו וירבה ממונו מן הדמים ההם ויחשבהו לסבה, ושברכת דמי הצורה ההיא הנמכרת גרמה לו זה ויאמין בה, מה שכונת התורה כולה הפך האמונה ההיא כמו שהתבאר מכל דברי התורה, לזאת היא הסבה בעצמה באסור הנאת צפוי נעבד ותקרובת עבודה זרה וכליה, מפני שנצל מן המחשבה ההיא, כי היתה אמונתם בהם בזמנים ההם גדולה מאד עד שהיו חושבים שיחיו וימיתו ושכל טוב ורע מאתם רוצה לומר הכוכבים, ומפני זה עשתה התורה חזוקים להסיר הדעת ההוא, בברית, ועדים, ושבועות חמורות, ובאלות הנזכרות, והזהיר להשמר לקחת דבר ממנה וליהנות בה, והודיענו השם יתעלה שאם יתערב מדמיה שום דבר עם ממון אדם, יאבד הדבר ההוא כל הממון ההוא ויכלהו, והוא אמרו ולא תביא תועבה אל ביתך וגו', כל שכן שאין להאמין שיש בה ברכה. וכשתעיין בכל המצוות שבאו בעבודה זרה אחת אחת תמצא סבתם מבוארת, והוא להסיר הדעות הרעות ולהתרחק מהם עד הקצה האחרון, וממה שנתעורר עליו הוא שנותני הדעות השקריות שאין עקר להם ולא הועיל בהם."

שנאמר 'אבד תאבדון את כל המקומות' ע"כ, והשמיט תקרובת אלא זה כלול במה שכתב וכל הנעשה בשבילה, ונלמד סתום מן המפורש, ובוודאי יש דין איבוד על תקרובת כמו שמפורש ברמב"ם בפרק ח' כני"ל.

ד. ונראה שיש ב' דרשות שונות. יש הדרשה מ"ולא תעשו את כל מצות האלה" שממנו נלמד שמי שעובד ע"ז נחשב שביטל כל המצוות, ויש מה שכתוב כאן מהנזהר מע"ז כאילו שומר כל המצוות. וזה שני חלקי הדרשה "הכופר בה כאילו מודה בכל התורה כולה" נלמד מכאן שכתוב שאי עשיית ע"ז הוי כשמירת כל המצוות. והדרשה שהעובד ע"ז נחשב שעבר על כל התורה נלמד מהפסוק שמבאר ששיך לומר "ולא תעשו את כל מצוות האלה" על מי שעובד ע"ז, ודו"ק.

ה. וזה לשון הרמב"ם במו"נ במלואו: "ואמנם אסור ההנאה בעבודה זרה מבואר מאד, שפעמים יקחה לשבור אותה וישאירה ותהיה לו למוקש, אפילו אם שברה ויצקה או מכרה לעכו"ם נאסרה דמיה בהנאה, וסבתו כי הרבה פעמים יחשבו ההמון הענינים המקריים סבות עצמיות, כמו שנמצא רוב בני אדם

מצוות עשה בלבד, ואם נאמר שכל הפרשה נאמרה רק באיסורי עבודה זרה, איך ייתכן שהנביא בא לעקור מצוות עשה בלבד, הא כל איסורי עבודה זרה אינם אלא מצוות לא תעשה?

ותירצה הגמרא: "תרגמה רב חסדא: ונתצתם", כלומר כן מצינו איסור עשה שנאמרה באיסורי עבודה זרה, ולכן אפשר להעמיד גם באופן שהנביא בא לבטל מצוות עשה זו שהוא שייך לעבודה זרה. ומצוה זו הוא מה שכתוב בתורה (דברים פ"ג י"ג): "וְנִתְצַתְּם אֶת-מִזְבְּחֹתֵם וְשִׁבְרֹתֵם אֶת-מִצְבְּוֹתֵם וְאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ וּפְסָלֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּגְדְּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת-שְׁמֵם מִן-הַמָּקוֹם הַהוּא."

היוצא מזה: לפי רב חסדא, כל פרשת נביא שקר נאמרה גם על מי שבא לבטל מצוות איבוד וביעור עבודה זרה. ולכן אם בא אחד ונותן אות או מופת, ואומר שמכאן והלאה אסור לאבד ולשבר מצבות ע"ז, עליו נאמרה כל הפרשה הזו, כלומר, שמי שאומר לאחרים שלא לבער מצבות ע"ז, עליו האריכה התורה בדברים חמורים אלו: לא תִשְׁמַע אֶל דְּבַרֵי הַנְּבִיא הַהוּא או אֶל חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה ה' אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לְדַעַת הִישָׁכֶם אֱהָבִים אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל לִבְבְּכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: וגו' וְהַנְּבִיא הַהוּא או חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוֹמֵת כִּי דָבָר סָרָה עַל ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהַפְדִּיךָ מִבֵּית עַבְדִּים לְהַדְיִיחְךָ מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בָּהּ וּבַעֲרַת הָרַע מִקִּרְבְּךָ!

ג. ידועים דברי הגמרא (סנהדרין ט"ז): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוודק, נימנו וגמרו בעלית בית נתזה בלוד: כל עבירות שבתורה אם אומרים לאדם עבור ואל תהרג - יעבור ואל יהרג, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים" ובהמשך הגמרא שם, הגמרא מסבירה מנא לן שגי עבירות הללו הם יהרג ואל יעבור. ולענין עבודה זרה, הגמי לומדת מהפסוק "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך", ופי' רש"י שם: "ואהבת את ה'". שמשמע שלא תמרינו בעבודה זרה" עכ"ל.

ועי' בחידושי הר"ן שם "לפי שאלו העבירות הם חמורות מכולן אמרו חכמים יהרג ואל יעבור. עבודה זרה טעמו מבואר שלא יכפור בהקב"ה" עכ"ל. וכעין זה כתב החזו"א (גליון למדושי הגר"ם הלוי, יסודי הסוה"ה, 6), שיסוד הדין של יהרג ואל יעבור הוא משום שהפגם של העבירה חמור יותר מאיבוד הנפש. ולכן בגלל זה חייבים למסור את הנפש ולא לעבור על איסור עבודה זרה.

והנה בשו"ע (יו"ד סי' קנ"ז סעי' 6) איתא: "כל העבירות שבתורה חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, אם אומרים לו לאדם שיעבור עליהם או יהרג, אם הוא בצנעה יעבור ואל יהרג... ובעבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים

קנאה, אלא בע"ז לבד, ולא תמצא שיקרא אויב ה', או צר, או שונא, אלא עובד ע"ז לבד" עכ"ל.

האם חומרה זו היא דווקא בעובד ע"ז, או גם באביזריה

עד כאן ביררנו קצת מחומרת עובד ע"ז. ויש לברר אם חומרה זו נאמרה גם על שאר סעיפי ע"ז שאינם עבודה לע"ז ממש. כלומר האם איסור הנאה מתקרובת עבודה זרה גם נכלל בחומרה זו.

ויש להביא כמה ראיות שגם סעיפי איסור עבודה זרה נכללים באותו החומר:

א. רש"י (הוצא למעלה) שכתב ששקולה ע"ז כנגד כל המצוות, למד כן מהפסוק של "ושם אלהים אחרים לא תזכירו, לא ישמע על פיד" ואיסור המוזכר כאן אינו איסור עבודת ע"ז, אלא הוא האיסור להזכיר את שם הע"ז גם שלא בדרך עבודה, כגון האומר "שמור לי בצד ע"ז פלונית". וכן בלאו דלא ישמע על פיד, הוא האיסור לגרום לגוי להזכיר את שם הע"ז שלו. והרי איסורים אלו אינם עבודת ע"ז ממש, ואף על פי כן כתב רש"י שהם שקולים כנגד כל המצוות, ופשוט שהוא הדין שאר האיסורים הקשורים לעבודה זרה.

ב. בפרשת נביא שקר כתוב (דברים י"ג, 3-1): "כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נְבִיא או חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת או מוֹפֵת: וּבָא הָאוֹת וְהַמוֹפֵת אֲשֶׁר דָּבַר אֵלֶיךָ לֵאמֹר גִּלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעַתֶּם וְנִעְבְּדֶם: לא תִשְׁמַע אֶל דְּבַרֵי הַנְּבִיא הַהוּא או אֶל חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה ה' אֱלֹהֵיכֶם לְדַעַת הִישָׁכֶם אֱהָבִים אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל לִבְבְּכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תִּלְכוּ וְאִתּוֹ תִּירְאוּ וְאֵת מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאִתּוֹ תַעֲבֹדוּ וְכוּ תִדְבְּקוּן: וְהַנְּבִיא הַהוּא או חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוֹמֵת כִּי דָבָר סָרָה עַל ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהַפְדִּיךָ מִבֵּית עַבְדִּים לְהַדְיִיחְךָ מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בָּהּ וּבַעֲרַת הָרַע מִקִּרְבְּךָ:"

ובגמ' בסנהדרין (ג). ישנה מחלוקת בהבנת כל פרשה זו, האם כל הפרשה שייך גם בנביא שבא לעקור אחד משאר המצוות, או שמא כל פרשה נאמרה דווקא באיסורי ע"ז בלבד. לרב חסדא כל הפרשה מייירי דווקא באיסורי עבודה זרה, והקשה עליו רב המנונא: "ללכת - זו מצות עשה, בה - זו מצות לא תעשה. ואי סלקא דעתך בעבודה זרה, עשה בעבודה זרה היכי משכחת לה?" כלומר רב המנונא שואל שמבואר מהפסוקים שדין נביא המדיח גם נאמר על מי שבא לבטל

1. ולצערנו שמענו על הרבה מקרים שהיו כאלו שהתנגדו בכל כוחם למעמד קידוש ה' של שריפת תקרובת ע"ז בטענות משונות ביותר. וכמו שביררנו זהו עוון חמור מאוד כנ"ל.

כתוב בתורה (שמות כג, כג-כו): **כִּי יֵלֶךְ מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ וְהִבִּיאֲךָ אֶל הָאִמְרֵי וְהַחֲתִי וְהַפְרֹזִי וְהַפְנִיעֵנִי הַחַיִּי וְהִיבֹוֹסִי וְהִכְתַּדְתִּיו: לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם וְלֹא תַעֲשֶׂה כַמַּעֲשִׂיֵהֶם כִּי הָרַס תְּהַרְסֵם וְשִׁבַּר תִּשְׁבַּר מִצְבֹּתֵיהֶם: וְעִבְדֶתְם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבְרַךְ אֶת לְחֶמְדְּךָ וְאֶת מִימֶיךָ וְהִסְרַתִּי מִחֶלְה מִקֶּרְבְּךָ: לֹא תִהְיֶה מִשְׁפָּחָה וְעִקְרָה בְּאַרְצְךָ אֶת מִסְפַּר יָמֶיךָ אִמְלֵא:**

פשוטו של מקרא מבואר שאם נשבר ונאבד את העבודה זרה ומצבותיה, נזכה לברכת השי"ת:

- א. ברכה בלחם ובמים - "מזוני".
- ב. לא יהיו עקרות - "בני".
- ג. והקב"ה יסיר ממנו כל מחלה,
- ד. ונזכה לאריכות ימים - "חיי".

ואלו פסוקים מפורשים שהקב"ה בעצמו מבטיח כן!! וזה הרבה הרבה יותר חזק מכל מיני סגולות מכל מיני מקורות שהציבור מדקדקים עליהם, ולפעמים אף מוציאים סכום גדול לעשותם.

וכן פירשו המפרשים שם, כדלהלן:

דברי רבינו האור החיים הקדוש שם:

"ועבדתם את ה'... נמשך עם מה שלמעלה כי כשישבר כח העבודה זרה ויהרוס מבצריה בזה עובד את ה' וישפיע לו טובה ויברך לחמו. ואומרו ואת מימך פירושו להיות שמהמים יולד הכחישות ותולדות החולאים וליחות הרעות לזה הבטיח שיברך מימיו שיצמחו צמח האדם בתכלית הבריאות כידוע למשכילים בהבחנת המימות כי אחרי מים חיים ישוטט האדם לשכון שם והבטחה גדולה הבטיח הבורא ברוך הוא בזה, ולזה סמך לברכת המים ולא תהיה משכלה וגו', וצא ולמד מה שדרשו ז"ל (נזירות י"ט ב) במי פרת:

והסירותי וגו'. רשם ה' הבחנת הברכה בשלשה דברים, ה' א' שיהיה האדם בריא להתעדן בטוב ה'. והוא אומרו והסירותי וגו' שזולת זה כל אוכל תתעב נפשם, ב' ירבה לו בנים, והוא אומרו לא תהיה משכלה וגו', ג' שישלים ימיו אורך ימים ושנות חיים, והוא אומרו את מספר ימך וגו'. גם בזה הראה ה' הפלגת הברכה כי זולת ג' דברים אלו אין היכר לברכה. שאם היו האוכלים מועטים ומשוללי הבריאות ושנים מועטות כל שהוא שיתן ה' יספיק לספוק צרכם ונמצא בירך לחמו ומימיו ואין בהבטחה זו דבר גדול אלא באמצעות ג' דברים אלו. עכ"ל.

אפילו בצנעה ושלא בשעת הגזרה, ואפילו אין הגוי מכוין אלא להנאתו, יהרג ואל יעבור. ה. ג. ה. ... וכל איסור עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכת דמים אף על פי שאין בו מיתה, רק לאו בעלמא, צריך ליהרג ולא לעבור עכ"ל. (וע"ע צניאור הגר"א שם אות י, וע"י סי' קנה ב, ובגר"א שם).

נמצא שפסק הרמ"א, שכל לאוין של ע"ז, כולל הלאו של "לא ידבק בידך" (כמציאור מעלי אשירה, וכמו שכתב צניאור הגר"א שם), הוא יהרג ואל יעבור. ואם כן, נמצא שהסיבה שעבירות אלו הם יהרג ואל יעבור הוא משום שהם חמורות משאר העבירות, וחומר זה אינו דווקא בע"ז, אלא נאמר גם בלאוין של ע"ז. ולכן ציווי התורה "ואהבת את ה' אלוקיך" מחייב שלא תמרינו בע"ז, והיינו שחייבים למסור נפשינו בכדי שלא לעבור על איסור תקרובת עבודה זרה מטעם מצוות אהבת ה'.

ד. וכן מצינו מפורש בדברי רבותינו ז"ל, שהחומר של שאר איסורי ע"ז, נחשב כע"ז עצמה, כדלהלן:

בשו"ת מן השמים (סימן כח) על נידון שהוא מחלוקת הפוסקים בענין הקפת הראש (שהוא מאיסורים שקשורים לע"ז, כמו שכתב הרמב"ם פי"א מהל' ע"ז) כתב בזה הלשון: **"וכל המיקל בכל ח' ש' עבודה זרה מקילין לו ימיו, וכל המחמיר מאריכין לו ימיו ושנותיו" עכ"ל.**

ה. וכן כתב האור החיים הקדוש, שהנמנה מלאבד ע"ז נחשב כאילו עובד עבודה זרה ממש, וזה לשונו (שמות כג, כד): **"והג' להיות שרצה לצוות על הריסתם ושברונם לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו' לומר שאם לא הרס ולא שיבר הנה הוא כעובד עבודה זרה כי ה' תופס על המחשבה בעבודה זרה וצריכין היכר לשלילת מחשבת עבודה זרה מלבם, ואין היכר אלא בשבר מצבותיהם, ואם לא יעשו כן הרי הם כעובדי עבודה זרה וזה לך האות, ולזה הוצרך לומר לא תשתחוה ולא תעבדם וגו' כי הרס לומר שבהעדר הרס הנה הוא עובר על לא תעבדם. ותמצא שהקפיד ה' על ישראל שלא עשו כן בכניסתם לארץ" עכ"ל.**

היוצא מכל זה, שהחומר הגדול שיש לאיסור ע"ז, נאמר לא רק על עבודת ע"ז עצמה, אלא גם נאמר על שאר איסורים הקשורים, כגון אם לא מבערים עבודה זרה ומצבותיה, וכל שכן שזה נאמר גם על הנאה מתקרובת ע"ז.

הברכות למאבד עבודה זרה

במצוות איבוד ע"ז מצינו שיש פסוקים מפורשים בתורה על הברכות שהקב"ה בכבודו ובעצמו מבטיח. והיינו **"בני" "חיי" ו"מזוני"**.

ז. וע"י בקונטרס בחצר הלוי (נגד מן ענל עשנע הלוי זלוק"ל, עמ' קפ"ח), וז"ל "ומוח"ז [הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל] אמר לי שהראו לו בימים אלו בספר שו"ת מן השמים (סי' כח) שכתב להחמיר במה שיש בו חשש ע"ז וכו' ומאד נהנה שזכה לכוון לדבריו בהוראתו עכ"ל.

דברי רבינו הרמב"ן שם:

נסיכם והתורה השוותו לתקרובת עבודה זרה (עבודה זרה כט ב) כמה דאת אמר אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם (דברים לג נא)... וזה שאל אם בטיט היא חתומה וכו', לומר הן אמת שנתחייבו על שנהנו מסעודתו אך בטיט היא חתומה שהוא על סעודה בלבד כמשמעות הלשון, או בדם היא חתומה שרבים שתו מיינ נסיכם שהוא סרד עבודה זרה ואמרת לשון הנאת סעודה על כי הנאה היא הכוללת הכל לגמרי, ואם כך הוא, אין תפלתנו נשמעת, והשיב שהיה בטיט כי רובם לא חטאו רק בדבר הנאת הסעודה" עכ"ל.

זאת אומרת שהזכות שהיתה להם לישראל להינצל הוא משום שרובם לא נהנו מהיין, רק מהמאכל, ומבואר מדבריו דבר מפחיד ביותר! אלמלא שחטאו ישראל בהנאה מתקרובת ע"ז לא נשתייר משוניהם של ישראל שריד ופליט ר"ל.

"ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך וגו' - כוונת הכתוב הזה בעבור שרוב עובדי ע"ז יכירו וידעו כי השם הנכבד הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים, ואין כונתם בע"ז, רק יחשבו כי בעבודת ה' תהיה להם הצלחה". כגון שיעבדו השמש בעבור שמצאו לו ממשלת בתבואות, והירח במעינות ובכל התהומות, וכן כיוצא בהם בכל צבא השמים. וכ"ש שיחשבו כי תהיה להם תוספת טובה בעבודת המלאכים, בעבור שהם מכבדים משרתי האל הגדול. ועל כן יאמר הכתוב הזה כי בעבודת הקדוש ברוך הוא בלבד תהיה להם ההצלחה והשמירה, ועקירת ע"ז לא תזיק אבל תוסיף לכם טובה וברכה, כי הקדוש ברוך הוא יברך לחמך, והוא כלל לכל מאכל אשר יאכל, ויברך מימיו שהוא אב לכל משקה אשר ישתה, והברכה היא תוספת בהו, שיהיה מהו לך לרוב מאד" עכ"ל.

המבער ע"ז עובד את ה', ותפילתו מתקבלת

איתא במדרש אגדה (צנר, שמות כג סימן כד): "לא תשתחוה אלהיהם. חזר להזהירם שלא ימשך אחריהם ולא ידבק בידו דבר מע"ז: כי הרס תהרסם. שתבטל ע"ז מארץ ישראל. ואחר שתבטל ע"ז אזי תהיה שלם, ואז יקובל תפלתך, ועל זה נסמך עליו ועבדתם את ה', שכל מי שיהרוס ע"ז כאלו עבד את ה'." עכ"ל.

ומפורש שמי שמבטל ע"ז תפילתו מתקבלת, ונחשב שעבד את ה'.

איזו נהנו ישראל מתקרובת ע"ז לא היו ניצלים בימי אחשורוש

ידועים דברי המדרש (אסתר רבא ז יג, ילקוט שמעוני אסתר תתנו) שבזמן שנחתם גזר דינם של ישראל על ידי גזירת המן, הלך אליהו הנביא אצל הנביאים שיבקשו רחמים, ושאלו אותו מפני מה חייבים ישראל כליה וענה אליהו: "אמר להם (אליהו) מפני שאכלו ושתו ממשחה אחשורוש והושלמו ישראל לטבח ולמחות שמם מן העולם, אמר משה לאליהו כלום יש אדם כשר בדור, אמר לו יש אדם אחד בהם ומרדכי שמו, אמר להם הודיעו שיעמוד הוא משם ואנחנו מכאן בתפלה ובתחנונים, אמרו לו רועה נאמן כבר כתבו אגרות של כליה על צאנך וכבר היא חתומה, מיד א"ל משה לאבות העולם אם בטיט היא חתומה רחמים נשמעים, ואם בדם היא חתומה מה שיהיה יהיה" עכ"ל המדרש.

וכתב האלשיך ז"ל בפירושו לאסתר (ה, ו) שכל הענין הולך על העוון הגדול שנהנו מסעודתו של אחשורוש, ומשה רבינו רצה לדעת אם נהנו מטיט כלומר מהמאכל, אז יש תקווה בתפילה. אבל אם נהנו בדם, היינו יין, כי היין בסעודת אחשורוש היה יין שניסכו לע"ז, אז אין תפילתנו נשמעת. וזה לשונו (נעתיק רק קטעים מדבריו, מממת רוב האריכות):

"...כנזכר לעיל על והשתיה כדת אין אונס כי למה שכל ישעו וכל חפץ המלך היה להכשיל את ישראל, על כן ביין צוה שאין אונס למען תפוס אותם לחטוא ברצון, מה שאין כן בפת בגו, והנה השתיה היתה קשה מהאכילה כי היה יין

איבוד תקרובת ע"ז מביא רחמים לעולם

כתוב בתורה (דברים יג יא): "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה פאשר נשבע לאבתך".

ואיתא בספרי (סג פד) "למען ישוב ה' מחרון אפו, כל זמן שעבודה זרה בעולם, חרון אף בעולם. נסתלקה עבודה זרה, נסתלק החרון", עכ"ל.

וכבר הזכרנו שבהנאה מתקרובת ע"ז עוברים בלאו זה, אם לא מבערים אותו מביאים חרון אף לעולם, ר"ל.

וראוי לציין שמכתבו של מרן בעל השבט הלוי זצוק"ל, שכתב על הפאות שעשויות מתקרובת ע"ז: "ומי יודע

ת. ומפורש בדברי הרמב"ן שרוב עובדי ע"ז רק עבדו לע"ז כדי לקבל שפע. וזוהי יש להשיב על מה שחכם אחד כתב להתיר השיער מהודו, כי אין הגילוח עבודה כלל, "רק שהם מאמינים שיהיה ברכת" על ידי מעשה הגילוח, עכ"ל, ולפי הרמב"ן רוב עובדי ע"ז רק עבדו בכדי לקבל ברכות, והדברים פשוטים וברורים, ואכמ"ל.

יש ללמוד כמה דברים מפרשה זו. הקב"ה ציווה יעקב ללכת ולעשות מזבח, ולפני שהלך אמר לבני ביתו להסיר את הע"ז שיש ביניהם, ורק אז הלכו לעשות מזבח. וכן אז הגוים פחדו מהם, ולא נגעו בהם.

ומסבירים המפרשים שחלילה שבני יעקב עבדו לע"ז, אלא כוונת אביהם היתה רק לשלל שלקחו משכם.

הרד"ק כתב שלא היו מצווים שלא להנות מתשמישי עבודה זרה, אעפ"כ יעקב אבינו ציווה להם לבטלו. וזה לשונו: "הסירו את אלהי הנכר - בכסף וזהב שלקחו היו צורות נעשות לשם ע"ז כנוזמים וטבעת, ואף על פי שהם לא לקחום לעבדם אלא להתיכם וליהנות בכסף וזהב הנתכים, אעפ"כ לא רצה יעקב אבינו שיהנו בשום דבר שהיה ע"ז וכל זה להרחיק הע"ז מהם וכן כתב משה רבינו בתורתו אחרי כן ואמר לא תחמוד כסף וזהב עליהם, ולא ידבק בידך מאומה מן החרם:" עכ"ל.

מאידך הרמב"ן כתב: "ויטמון אותם יעקב - עבודה זרה ומשמישה אינן מן הנקברים, אבל צריך שיהא מפרד וזורה לרוח או מטיל לים (ע"ז מג ב). והנראה אלי כי בני יעקב לא לקחו עבודה זרה ומשמישה משכם עד שנתבטלה והותרה להם, שהעכו"ם מבטל עבודה זרה בעל כרחו (טס מג ב), והנה היא מותרת להם. אבל יעקב צוה להסיר אותה לטהרת הקדש שיהיו ראויים לעבוד את השם ולהקריב לפניו קרבן, כאשר צוה להם בטבילה וחלוף הבגדים, והיה די להם בקבורה, ולכן טמן אותם תחת האלה במקום שלא יעבד בו ולא יזרע" עכ"ל.

נמצא שלפי הרמב"ן באמת מדינא היה זה כבר בטל, ואעפ"כ כדי להיות ראוי לעבוד את ה' ולהקריב קרבן יש לבטלו^ט.

ובעוד מפרשים (ע"י ספורנו, רבינו בחיי, וע"י גאון המייסד גאריכות) כתבו שבני יעקב כבר זכו בע"ז לפני הביטול, ולכן דינם כע"ז של ישראל שאין לה ביטול, ולכן ציווה יעקב להסיר אותם.

ומכ"כ מקום ניתן ללמוד מפשוטו של מקרא שרק עם סילוק אלהי הנכר בקרבם זכו לחתת אלוקים, שהגוים פחדו מהם, כי באיבוד ע"ז זוכים להשראת השכינה.

מה גרם ל'אחר' דהיינו אלישע בן אבויה לציאת לתרבות רעה?

הגמרא בחגיגה (טו.) מספרת בהרחבה את הסיפור של אלישע בן אבויה, שמכונה גם "אחר", שהיה

אם גם זה גרם להרבה מקרים גופניים ונפשיים בבתי ישראל" עכ"ל, ולכאורה מקורו מפסוק זה.

מאידך מפורש שאם כן מבערים אותו, הקב"ה מבטיח שהוא יתן לנו רחמים, ויסיר חרון אף מעם ישראל, ויברך אותנו בריבוי, כאשר נשבע לאבותינו. וגם בזה מרן בעל השבט הלוי זצוק"ל התבטא בשעתו (מוצא נספר בחצר הלוי עמ' תמ"ז), "כשראה שבנות ישראל אז קבלו את הדין והסירו את האלוהי נכר, אמר שלדעתו ירד קטרוג גדול מעם ישראל מחמת זה".

בית שיש בו תקרובת ע"ז - אין השראת השכינה בבית

איתא במדרש תנחומא (גלגלית וילא פרשה י'): "ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך. ילמדנו רבנו, נר שיש עליו צורת עבודה זרה, מהו שידליק ישראל ממנו את הנר. כך שנו רבותינו, נר שיש עליו צורת עבודה זרה, אסור לישראל להדליק בו, לפי שנאמר: וְלֹא תִבְיֵא תוֹעֵבָה וְגו' (דברים ז, כו), שאין השכינה שורה בבית שיש בו צורת עבודה זרה שנאמר (שמות כ, כא): בְּכֹל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבּוֹא אֵלַי וּבְרַכְתִּידוּ עִכְל.

ומפורש שאם עוברים על של 'ולא תביא תועבה' אין השכינה שורה באותו בית ר"ל, וכבר הוכחנו בתחילת דברינו שבתקרובת ע"ז עוברים על הלאו של 'ולא תביא', הרי שבית שיש בו תקרובת אינו נכלל במה שהבטיח לנו הקב"ה "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך".

הרוצה לעבוד את ה', יבער גם משמשי ע"ז שמותרים מדינא

כתוב בתורה (גלגלית לה, ו-ב): וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם וְהִטְהַרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׂמֹלֹתֵיכֶם: וְנִקְוָמָה וְנִעְלָה בֵּית אֵל וְאִעֲשֶׂה שֵׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הָעֵנָה אֲתִי בַיּוֹם צִרְתִּי וַיְהִי עִמָּדִי בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכְתִּי: וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזְנֵיהֶם וַיִּטְמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם שְׂכָם: וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַתָּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: וַיָּבֵא יַעֲקֹב לְוִזָּה אֲשֶׁר בְּאָרֶץ כְּנַעַן הוּא בֵּית אֵל הוּא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ: וַיְכַן שֵׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַחִיו:

^ט אולי יש להסביר את מחלוקת הרד"ק והרמב"ן על הצד שבני יעקב דינם כבני נח, האם בן נח מצווה שלא להנות מתקרובת ע"ז. הרד"ק נקט שזה חידוש של תורתנו, וכמו שכתב שגם משה ציווה על זה, מאידך הרמב"ן נקט

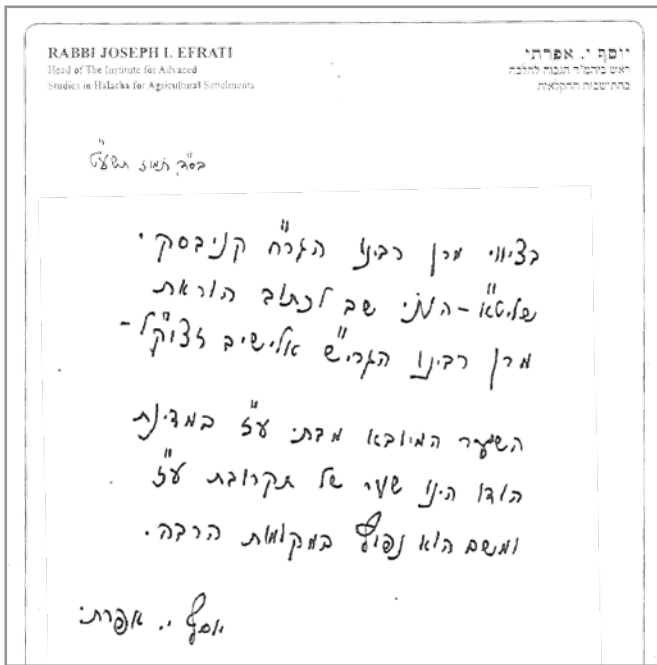
מסוגל לעשות כן, ואם הוא עשה את זה במזיד - הרי הוא וודאי מין.

בארץ ישראל יש חיוב מיוחד של מצוות ביעור עבודה זרה

כתב הרמב"ם (הלכות עבודה זרה פק"ז הלכה א) מצות עשה היא לאבד עבודת כוכבים ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה שנאמר אבד תאבדון את כל המקומות, ונאמר כי אם כה תעשו להם וגו', ובארץ ישראל מצוה לרדוף אחריה עד שנאבד אותה מכל ארצנו, אבל בחוץ לארץ אין אנו מצווין לרדוף אחריה, אלא כל מקום שנכבש אותו נאבד כל עבודת כוכבים שבו, שנאמר ואבדתם את שמם מן המקום ההוא, בארץ ישראל אתה מצווה לרדוף אחריהן ואי אתה מצווה לרדוף אחריהן בחוץ לארץ. עכ"ל

כרוז גדולי ישראל

כרוז הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א
 בשם הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל
 שפאות מהודו הם תקרובת ע"ז
 (ע"י קונן תשנ"ח ח"ג סי' קיח)

תלמיד חכם גדול ביותר, עד כדי שגם זכה להיות בין אלו שנכנסו ל"פרדס", אבל לבסוף קיצץ בנטיעות, ויצא לתרבות רעה.

ובירושלמי חגיגה (פ"ג הלכה א, ומונח גם נמוס' חגיגה טו. ד"ה שנו) מבואר שהסיבה שיצא לתרבות רעה הוא משום כך: "אמו כשהיתה מעוברת בו, היתה עוברת על בתי עבודה זרה והריחה מאותו המין, והיה אותו המין מפעפע בגופה כאיירה של חנינה." עכ"ל.

כ"זומר שאמו הריחה מהריח של תקרובת עבודה זרה, ורק בגלל טומאה זו אנו תולים שיצא בנה לתרבות רעה, על אף היותו צדיק גדול!!!

ומה מאוד מאוד מפחידים הדברים, שהנאה חד-פעמית מתקרובת עבודה זרה יכולה לקלקל עד כדי כך"ב.

יהודי לא מסוגל ליהנות מתקרובת ע"ז, אא"כ הוא "פקר כולי האי"

במסכת הוריות (דף י"ב.) איתא: "איזהו משומד דבסתמו מין? הוי אומר אוכל נבילה וטריפה שקצים ורמשים ושתה יין נסך".

ופירש רש"י שם בזה"ל: "הואיל והני אוכלין הוו דברים שהנפש קצה בהם, ודאי להכעיס הוא עושה וסתמו מין הוא." עכ"ל. זאת אומרת, בגלל שאין לו שום סיבה לעשות עבירות אלו לתיאבון, בוודאי מי שרגיל בזה הוי מין.

והקשה בתוספות הרא"ש (ס"ט ד"ה וליח): "וקשה התינח נבלות דאיכא לאוקמה בנבילה מוסרחת אלא טרפות מאי איכא למימר, ובפרש"י ז"ל לא הזכיר טרפות משמע דל"ג ליה, אלא יין נסך מאי איכא למימר, ומיהו יין נסך איכא לאוקומי ביין שנתנסך לפני ע"ז, ולא משום דאין הגוף תאב לו, אלא כיון דפקר כולי האי לשתות יין שנתנסך לפני ע"ז - ודאי מין הוא." עכ"ל.

זאת אומרת התוספות הרא"ש לומד שבאמת בניגוד לשאר העבירות שהסיבה שהוי מין הוא משום שעל כרחך הוא עושה כן להכעיס כי אין לו הנאה לעשות כן, אבל הנאה מין נסך (היינו תקרובת עבודה זרה) הוא כל כך חמור גם בעיני החוטאים, שכל עוד שהוא לא "פקר כולי האי", הוא לא

זרה מוכן שאין שם השראת השכינה, ויתכן שעבור זה נתרבו לאחרונה בניסיונות היוצאים לתרבות רעה.
 ויתכן לפ"ז, שאולי יציאת תרבות רעה של הרבה בחורים בעיקבות סגירת או צימצום הישיבות בגלל הקורונה, נובע מזה.

י. בתוס' גורסים "ואכלה".
יא. והאדמו"ר מוויען שליט"א, בדרשה לז' אדר תשע"ט אמר אודות הפירצה של תקרובת עבודה זרה בפאות בזה"ל: "בכית שיש בו עבודה

מעשה מהגאון ר' אהרן לייב שטיינמן זצ"ל

קטורת המנחה ו א. א. להט

עבודה זרה !!! איסור גמור של תקרובת!!
הולם בם ליבם, מחליטים הם, אך-

עד מתי נאלץ, לקוץ בריח הנורא,
הלוואי, יתאפשר - יתבטל לו החוש,
שיותר לא נריח, מטוב ועד רע.
כך מציע הרב שטיינמן, וקולו כה נחוש.

מסכימה גם רעייתו, פונים הם להעתיר -
בבכיות ובדמעות, לבקש על נפשם,
שיהפכו הם לתתרנים, בלא חלילה להותיר -
שיר של קטורת זרה - באפם.

ותעל שוועתם, כמו הבל בשום,
נלקח חוש הריח, לפעול הוא חדל,
ועד סוף ימיהם, לא הריחו יותר, מאום,
אך הייתה להם נפשם, לשלל ---

כי רמ"ח אברים, בורא עולם, הם ממך,
וכל תג ממצוותיך, מלווים,
הנה כאן הזכות, לתת לך, המנחה,
להראות, "הישכם אוהבים"...

ניצב ר' אהרון לייב, בודד מכל משפחה,
מקים הוא את ביתו, לאחר שואת אירופה,
בעיר לוגאנו שבשוויץ - כה צנועה השמחה,
ומשם - אל דירונת עלובה.

ודי להם, וטוב, בבקתה הקטנה,
אלמלא חדר לו מין ריח, משונה ומוזר,
בדקו הם היטב, הוי, חוזר הוא ונשנה,
ואין איש, היודע על כך דבר...

כך יום אחר יום, מתפשט בחלל,
מין ריח חמקמק, ואחר נעלם,
עד שסוף סוף, מקורו כך, נגלל-
קטורת זרה היא, בכנסיה שלצידם...

הוי, כמה נורא- באו עד נפש - מים,
נאטמו חלונות, אך עדיין הוא מורגש -
הניחוח המוזר - כעת מבחיל שבעתיים,
נפשם של בני הזוג, לא סולדת ממש,

להחליף מגורים - אין ידם כלל משגת,
להמשיך בשגרה הרי לא יתכן,

המעשה על הרב שטיינמן ורעייתו זצ"ל
פורסם בעלון "לקראת שבת" פרשת בלק,
ונערך לשיר

עדות מפי כומרים שהשער של הטמפל'ים בהודו הם תקרובת עבודה זרה

יש חיבור שהוא מאמר דוקטורט של אחד מאלו שלומדים ומלמדים באוניברסיטה שהיא בהנהלת הטמפל. התפרסם תחילה בשנת 2013. הוא חיבר ספר שלם אודות הטמפל בטירומלה, ושם כתב על הגילוח בעמ' 173, בזה"ל:

תרגום: (חלק הנוגע)

עולי רגל בטירומלה רגילים להקריב (אופע"ר) השער שעל הראש לאליל כקרבן של מסירות (devotional)

הם מאמינים שהקרבן השער מייצר חיבור בין האדם ואליל שאליו מקריבים לו.

(ע"ע שם בעמוד 174 שבטמפל הנ"ל מתגלחים בין 15000 ל-20000 ראשים ליום).

demand. The long and uniformly trimmed hair is called *remy* hair, which has a big market in Europe and the US, where it is woven into wigs. The non-remy hair, broken and short, has a huge demand in China, which in turn makes wigs and sells it in the American or African market, especially Nigeria. In the domestic market, Tirumala hair is popular in Mumbai for making wigs for film stars." In 2011, the temple authorities took to e-auctioning, courtesy of a spike in demand from traders across the world. "As many as 49 traders participated in last year's auction and bid huge amounts for various categories of hair. In 2011-12, the Tirumala temple earned nearly Rs 200 crore out of its total revenue of Rs 1,949 crore⁵, from auctioning human hair.

PUROHITH SANGAM

There are 200 Purohiths rendering services in Purohit Sangham to attend Marriages, Sankalpams, Poojas, Upanayanams and Vratams etc. The Purohiths are deputed on rotation basis to the Papavinasanam, Akasaganga and Gogarbhram Dam for the convenience of Devotees. They are not regular employees, but work under the control of TTD as a result of an agreement entered in the year 1952 between the Executive Officer, TTD and the President of Tirumala *Theerthavasi Purohith Sangam*. The receipts of the Purohith Sangam are shared at 75 percent and Sangam and 25 per cent of Devasthanam⁶.

TONSURING

Another unique custom of Tirumala is the tonsure ceremony. Pilgrims to Tirumala usually offer the hair on their head to the Lord as a devotional offering. Persons in need of the assistance of the Lord usually take a vow and when they visit the temple offer their hair at the Kalyanakatta - special hall erected for this purpose. A bath in the Pushkarini follows the tonsure ceremony; the pilgrims then enter the temple and worship the Lord.

It is believed that hair offering establishes a bond between the man and the deity to whom it is offered. As one enters Tirumala one would invariably find a cluster of cottages and choultries built for accommodation of the pilgrims. Just

5. *The Hindu*, (Chennai), 21-09-2011, p. 3

6. TTD *Administration Report*, n.4, p. 128

beyond these is the Kalyanakatta. Men, Women and children join the line to get their heads tonsured. A nominal fee is collected for the tonsuring and it is possible that the revenue aspect of this black gold to TTD is commendable. Which goes for its philanthropic activities. Cottages like ATC have a facility from 6am to 6pm wherein the pilgrims can avoid the serpentine Queues of Kalyanakatta. It has appointed sufficient barbers to attend. About 15,000 to 20,000 pilgrims have their heads tonsured per day. This complex is maintained well.

Incidentally this custom also has brought in a couple of Guinness World Records for this temple as the largest ever-human hair collected via tonsuring of heads and largest revenue earner by sale of human hair. No mention of Tirupati would be complete without mentioning tonsuring as a symbol of devotion to God. One can easily identify a family if they have been on a pilgrimage to Tirupati by their clean shaven heads. In fact the volume of human hair is so enormous that it is actually sorted out and exported, making India the largest exporter of human hair in the world.⁷

LADDU PRASADA SEVA

The new voluntary service, "Laddu Prasada Seva", a part of Srivari Seva voluntary service being operated by TTD started from second week of January 2013. Designed on the lines of the successfully running "Parakamani Seva", the Laddu Prasada Seva service commenced from 13 January 2013. With an aim to issue laddu tokens to the visiting pilgrims in a more transparent manner, TTD has mulled this unique seva and launched its web page on TTD official web site on December 28. The interested pilgrims hailing from Southern States of India have to register on-line alone in order to take part in this service.

GENERAL FACILITIES

Transport to Tirumala

There are two well laid motorable Ghat roads The first ghat road from Tirupati to Tirumala was laid on 10-04-1944 and its length is about 19 Kms, with the cost of

7. *Tirumala Darshini*, TTD, Tirupati, 1986, p.84.

העולה מן הדברים:

מי שמבער עבודה זרה

מאידיך, מי שיש לו תקרובת עבודה זרה בביתו

<p>א. מגרש השכינה מביתו.
 ב. נחשב כאילו עבד עבודה זרה ממש ר"ל.
 ג. מביא חרון אף לעולם.
 ד. בעוון זה יתחייבו שונאיהן של ישראל כליה ח"ו.
 ה. תפילתם לא יתקבלו ח"ו.
 ו. ומצינו שחז"ל גם תלו קלקול בילדים משום שהאמא נהנתה מריח תקרובת עבודה זרה.</p> | <p>א. הפסוק מכנהו כעבד ה'.
 ב. מצוה זו באה עם הבטחות מפורשות מהקב"ה, שהעושה כן יזכה:
 א. לחיים טובים.
 ב. פרנסה טובה.
 ג. בנים.
 ד. מביא רחמים לעולם.
 ה. גורם להשראת השכינה בביתו.
 ו. תפילותיו יתקבלו. וכמובן שגם פה חל הכלל שלפום צערא אגרא.
 ז. מסיר מחלות. כמו שנא' (שמות, כג, כה) וְהִסְרֹתִי מִחַלָּה מִקִּרְבְּךָ."</p> |
|---|---|
- ע"כ בן יהודים" יקרים! לך חזק וקני במצווה נדירה זו שנפלה בגורלינו, ונקיים ביחד בשמחה מצוות איבוד וביעור תקרובת ע"ז ברוב עם", ונוכה לכל ההבטחות שהבטיח לנו הקב"ה במצוה זו, אכי"ר.

נכתב בעזרה"ת ע"י הרה"ג החפץ בעילום שמו שליט"א

כ"ג מנחם אב ה'תש"פ, לסדר פרשת ראה (דברים, יג יט) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה כאשר נשבע לאבותיך:

ניתן להשיג את הגליונות גם באתר 'בריתי יצחק', וכן בדואר אלקטרוני TALMIDIM2@GMAIL.COM

יד. ועל אף שכל מצווה שייך לקיימה בצנעה, דווקא במצות 'יובעת הרע מקרבך' מצינו בזקן ממרא שממתינים עד הרגל כדכתיב (דברים י"ג) "וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יזידון עוד", וענין זה שייך גם לכאן. (מכל מקום יש לעשות שאלת חכם אם מותר להשהות התקרובת ע"מ לבערו ברוב עם, או שמא יש בזה איסור רוצה בקיומו, ואכמ"ל). כמו כן המבער תקרובת ע"ז ברוב עם, חוץ ממה שהוא מקדש שם שמים בפרהסיא, יש עוד ענין שזה יגרום לאחרים ללמוד ממעשיו, ויהיה חלקו עם מזכי הרבים.

יב. בשנת תשס"ד אחרי הפסק של הגרי"ש אלישיב זצ"ל לאסור הפאות מהודו, במשך שבועיים פשטו כל החרדיות את הפאות, ובאותו זמן לא חלה שום יהודי במחלה הנוראה, ושלוש רבעי המחלקה נתרוקנה, (נמפיסט ג'אוסו סקופה נגליין "עקמטא דמשמא", ועוד) כעת במחלקה הזאת בתל השומר כתשעים אחוז הם יהודים חרדים. רמז, "חרם כמהו" בגמטריי "סרטן" רח"ל, בה"ט חרם אותיות רמ"ח שנפרעין מרמ"ח איבריו.

יג. "כל הכופר בע"ז נקרא יהודי" (מגילה יג).